

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

asupra nivelului coruptibilității proiectului

de hotărîre a Guvernului cu privire la sistarea temporară a exportului și reexportului masei lemnoase brute

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

a. Autor al proiectului de act normativ este Ministerul Mediului.

b. Categoria actului normativ propus este hotărîre a Guvernului, ceea ce corespunde art. 102 din Constituție, art. 10 din Legea privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale nr. 317-XV din 18.07.2003.

c. Scopul promovării proiectului. Proiectul a fost elaborat în vederea reglementării sistării temporare, pînă la 31 decembrie 2020, a exportului și reexportului masei lemnoase brute, încadrată la pozițiile tarifare 4403, 4404, 4406 și 4407 și minimalizării tăierilor ilicite a vegetației forestiere din Republica Moldova.

d. Suficiența argumentării. Deși scopul proiectului este binevenit și plauzibil în vederea protejării exploatarei forestiere și a exportului/reexportului masei lemnoase, considerăm că argumentele invocate de autor în nota informativă nu justifică pe deplin elaborarea proiectului. Luînd în considerare prevederile proiectului și informațiile invocate în nota informativă stabilim unele divergențe care ar denatura scopul real al proiectului de reducere a tăierilor/defrișărilor ilicite a vegetației forestiere din Republica Moldova. Mai detaliat ne vom expune la compartimentul „Evaluarea în fond”.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Autorul relatează că aprobarea proiectului va avea un impact pozitiv asupra economiei statului, datorită posibilității de a prelucra bușteanul pe teritoriul țării și de a exporta semifabricatele la un preț mai avantajos.

În acest context, considerăm că autorul urma să prezinte în nota informativă informații și date concludente și pertinente privitor la impactul proiectului asupra exportatorilor/reexportatorilor și a bugetului public național.

1.3 Analiza impactului de reglementare a proiectului

Proiectul nu a fost supus analizei impactului de reglementare, în conformitate cu prevederile Legii cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător nr.235/20.07.2006.

1.4 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

Prevederile proiectului promovează interesele societății prin protejarea și conservarea resurselor naturale epuizabile și refacerii suprafeței forestiere, pentru respectarea dreptului oricărei persoane la un mediu înconjurător neprimejdios din punct de vedere ecologic pentru viață și sănătate (art.37 din Constituția Republicii Moldova). Însă, prin stabilirea interdicțiilor care denotă anumite divergențe privitor la reexportul masei lemnoase brute, încadrată la pozițiile tarifare 4403, 4404, 4406 și 4407, proiectul riscă să nu răspundă scopului scontat privind reducerea tăierilor ilegale de păduri, dar să fie promovate anumite interese de grup cu prejudicierea interesului public general.

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție

Proiectul supus expertizei nu reglementează expres domeniul anticorupție, motiv din care compatibilitatea acestuia cu standardele internaționale anticorupție nu este evaluată. Totodată, date fiind obiecțiile expuse în acest raport cu privire la neîntrunirea rigorilor de expertiză anticorupție, considerăm proiectul insuficient compatibil cu standardele naționale anticorupție.

Asigurarea transparenței în procesul decizional. Proiectul întrunește cerințele impuse de prevederile art.8-11 ale Legii privind transparența în procesul decizional nr. 239-XVI din 13.11.2008, potrivit cărora autoritățile publice sunt obligate de a întreprinde măsurile necesare pentru asigurarea posibilităților de participare a cetățenilor, a asociațiilor constituite în corespundere cu legea, a altor părți interesate la procesul decizional, plasînd proiectul de act legislativ pe pagina web oficială a instituției.

La momentul examinării, proiectul era plasat pe pagina web oficială a Ministerului Mediului: www.mediu.gov.md, precum și pe portalul www.particip.gov.md.

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigue

La proiect, „Se sistează temporar, pînă la 31 decembrie 2020, exportul și reexportul masei lemnoase brute, încadrată la pozițiile tarifare 4403, 4404, 4406 și 4407.”

Prevederile proiectului se referă atît la exportul, cît și la reexportul masei lemnoase brute,

fapt ce generează incertitudine referitor la utilizarea sintagmei „și reexportul”. Potrivit art.98 al Codului vamal, reexportul este destinația vamală care constă în scoaterea mărfurilor și mijloacelor de transport străine, plasate anterior într-un regim vamal cu impact economic, în destinațiile vamale zonă liberă sau magazin duty-free, de pe teritoriul vamal fără perceperea drepturilor de export și fără aplicarea măsurilor de politică economică, în conformitate cu prezentul cod și cu alte acte normative. Prin urmare, sistarea reexportului masei lemnoase brute pe o anumită perioadă nu este argumentat, cât și în nota informativă autorul nu relevă acest fapt, referitor la contribuția și impactul sistării reexportului la evitarea tăierii ilegale a vegetației forestiere.

Recomandarea: Întru claritatea utilizării sintagmei „și reexportul” în proiect, recomandăm autorului să prezinte informații veridice referitor la impactul negativ al reexportului de masă lemnoasă brută, încadrată la pozițiile tarifare 4403, 4404, 4406 și 4407 sau să excludă sintagma „și reexportul”.

2. Conflicte ale normelor de drept

La proiect, „Se sistează temporar, exportul și reexportul masei lemnoase brute, încadrată la pozițiile tarifare 4403, 4404, 4406 și 4407.”

Din norma citată, deducem că exportul și reexportul masei lemnoase brută, încadrată la pozițiile tarifare 4403, 4404, 4406 și 4407” va fi sistat temporar. Analizînd legislația națională din domeniul silviculturii, constatăm că nu este redată noțiunea de masă lemnoasă brută, fapt ce lasă loc de interpretări. În acest context, Ordinul nr.72 din 04.12.2006 pentru aprobarea Reglementării tehnice cu privire la lemnul în stare brută, emis de Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor (în vigoare din 25.02.2007), la pct.3 definește această noțiune, astfel: „Lemn în stare brută – lemn tăiat, cu capătul subțire tăiat, cu ramurile tăiate, chiar dacă este curățat de scoarță, secționat transversal sau despicat”. Totodată, se menționează că Reglementarea tehnică respectivă se aplică lemnului în stare brută de la poziția tarifară 4403 „Lemn brut chiar cojit, curățat de ramuri sau ecarisat” din Nomenclatorul mărfurilor al Republicii Moldova, produs în Republica Moldova sau importat, destinat pieței interne. Însă, din pozițiile tarifare: 4404 „Lemn pentru dogărie; prăjini despicate; țărushi și pari din lemn, ascuțit, nedespicați longitudinal; lemn simplu degroșat sau rotunjit dar nestrunit, necurbat sau altfel prelucrat, pentru bastoane, umbrele, mînere de scule sau similare; lemn sub formă de eclise, lame, benzi și produse similare”, 4406 „Traverse de lemn pentru căi ferate sau similare” și 4407 „Lemn tăiat sau despicat longitudinal, tranșat sau derulat, chiar geluit, șlefuit sau lipit prin îmbinare cap la cap, cu o grosime de peste 6 mm”, reiese că sub incidența proiectului cad și produsele de lemn care au fost prelucrate (semifabricate). În acest sens, reiterăm informația din nota informativă care precizează, la aspectul financiar-economic, că în rezultatul prelucrării lemnului brut țara ar beneficia de „triplarea sau poate înzecirea veniturilor de la exportul semifabricatelor și fabricatelor din lemn comparativ cu același volum de buștean (lemn brut rotund)”. Astfel, cuprinsul normei este contradictoriu care, la aplicare va crea oportunități favorabile pentru aplicarea defectuoasă a prevederilor, iar finalitățile scontate nu vor fi realizate.

Precizăm că scopul proiectului este binevenit și plauzibil în vederea stopării defrișării ilegale a pădurilor din Republica Moldova, dar urmează să fie reanalizat, în ceea ce privește formele/categoriile masei lemnoase „brute” și încadrarea acestora la pozițiile tarifare 4404, 4406 și 4407.

Recomandarea: Propunem autorului să revizuiască și să stipuleze expres formele lemnului brut (de ex: bușteni, cherestea și lemn de foc ș.a.) sau să revizuiască pozițiile

tarifare care urmează să fie încadrate prin prisma utilizării sintagmei „brut” întru evitarea interpretărilor diferite.

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

Nu sînt identificate norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb, capabile să genereze coruptibilitate.

4. Discreții excesive ale autorităților publice

Obiecție la proiect, sintagma „pînă la data de 1 decembrie 2020”

Considerăm că stabilirea perioadei de sistare a exportului și reexportului a masei recoltate pînă la data de 1 decembrie 2020 nu este argumentat. Autorul nu a expus în nota informativă pașii/acțiunile concrete care urmează să fie întreprinse în vederea salvagădării ramurii silvice, prin minimalizarea tăierilor ilicite a vegetației forestiere din Republica Moldova, astfel încît termenul indicat să fie unul rezonabil întru implementarea acțiunilor propuse și contracararea ilegalităților din domeniu. Totodată, considerăm că acțiunile propuse în vederea realizării scopului scontat din proiect, trebuie să fie promovate concomitent cu proiectul dat, în vederea unui cadru amplu de realizare a acestuia, și de stabilire a unui termen argumentat.

Recomandarea: În vederea evitării suspiciunilor în ceea ce privește corectitudinea stabilirii termenului de interdicție asupra exportului și reexportului masei lemnoase, propunem autorului să completeze nota informativă cu acțiunile concrete care urmează să le întreprindă în această perioadă.

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

Nu sînt identificate cerințe excesive, care să depășească cadrul rezonabil pentru realizarea drepturilor sau obligațiilor subiecților vizați.

6. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței

Textul proiectului nu necesită a fi evaluat prin prisma accesului la informație sau asigurării transparenței.

7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

Implementarea prevederilor proiectului nu presupune aplicarea cărorva mecanisme suplimentare de control.

8. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

Proiectul nu implică careva responsabilități și nu necesită referințe exprese la responsabilitate și sancțiunile aplicate pentru încălcarea prevederilor sale.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, adoptat prin Hotărîrea Guvernului nr. 977 din 23.08.2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului Național Anticorupție nr. 62 din 19.04.2013, de către

Galamaga Dorina
inspector al Direcției legislație și expertiză anticorupție
18 Martie 2016

*Prezentul raport este publicat pe pagina oficială a
Centrului Național Anticorupție - www.cna.md*